

af alle dem, der forestaa et Selskabs Ledelse. Hvor flere Personer ere ansvarlige, ere de samtlige ansvarlige for Forretningens daglige Drift, de skulle selv underskrive de foreliggende Regnskaber, og der fordres et Bogholderi, der skal føres saaledes, at Forretningens Kreditorer og Debitorer med Størrelsen af de paagældendes Tilgodehavende, Driftsomkostninger, privat Forbrug af Penge og ikke mindst privat Forbrug af egne Varer skulle fremgaa deraf. Veksler og Kautionsforpligtelser skulle ligeledes oplyses gennem Regnskaberne. Der gives endvidere Regler om Opbevaringen af Forretningens Bøger og Breve, Kopibøger, Telegrammer o. s. v. Lovforslaget indeholder saaledes en Række Bestemmelser for Næringslivet, som jeg tror er en absolut Nødvendighed for vor Tid. Selv om dette Forslag var blevet udformet endnu mere fuldkomment, end det er lykkedes i denne Omgang her paa Rigsdagen, er der jo ingen af os, der tror, at man ved dette Lovforslag skulde kunne afskaffe Akkorder, Fallitter og Tab, men Lovforslaget vil dog allerede i sin foreliggende Form skabe bedre Regler og yde god Medvirkning til at klargøre Debitorernes Forhold, og dette kan ikke mindst for disse sidste selv blive af den allerstørste Betydning. Naar det imidlertid, som nævnt, tilstræber at føre Bogføringspligten o. s. v. ligesom længere ud end hidtil, saa er det paa den anden Side ikke Rigsdagens Mening, at der derved skal skabes et Polititilsyn med hele den Næringsstand i Danmark, der fører Bøger. Det er sagt tidligere her i Salen, det er sagt i Folketinget og i den af Folketingets Udvalg afgivne Betænkning og, jeg tror, sagt her igen og gentaget i Landstingets Udvalgs Betænkning, at Tilsynet fra det offentlige Side kun skal ske ved forekommende Tilfælde, og herved forstaa vi Tvangsakkord, Konkurs, kriminal Undersøgelse, Skiftebehandling, eller naar der skal foretages Bekræftelse af Bøgerne, saa skal Øvrigheden paase, at Lovens Regler følges, men i øvrigt skal hver Mand staa frit og kunne føre sine Bøger, som han skønner rigtigt og i Overensstemmelse med Loven. Han ved jo ogsaa, at han har den Fordel ved rette Købmandsbøgers Førelse, at han derigennem opnaar, at de faa den Bevirkning, som ligger i autoriserede og vel førte Handelsbøger. Men paa den anden Side ere de sig ogsaa bevidst, at ere Bøgerne ikke førte som de skulle, og der kommer til at foreligge en Lejlighed, hvor Øvrigheden

faar Indseende med Bøgerne, saa ere de ogsaa Straf underkastede, naar de enten have forvansket, bortkastet eller brændt Bøgerne el. lign., som vi desværre for nogle Aar siden havde saa sørgelige Erfaringer for.

Som Forslaget nu foreligger, tror jeg, at det maa betegnes som et meget betydeligt Fremskridt for Næringslivet her i Landet, og jeg haaber, at det maa blive benyttet paa rette Maade. Jeg tillader mig at udtale en Lykønskning til den højtærede Handelsminister, fordi han kan se det betydningsfulde Lovforslag gennemført i Rigsdagen og snart ophøjet til Lov. Jeg vil haabe, at det bliver ført ud i Livet til Gavn for hele Samfundet og til Ære for vort unge Handelsministerium.

Broberg: Som det fremgaa af den Betænkning, der blev omdelt ved anden Behandling, var der et Mindretal af Udvalget, som var utilfreds med den Bestemmelse, der var indført i Folketinget om, at Andelsforeninger med begrænset Ansvar skulle have Bogføringspligt. Dette Mindretal havde haabet, at Landstinget, hvad dette Punkt angaar, vilde have fastholdt sit Standpunkt fra i Fjor, men da Mindretallet, inden Betænkningen blev afgiven, mente at have gjort den Erfaring, at man neppe i dette høje Ting turde paa-regne et Flertal for vor Opfattelse, undlod vi at stille Ændringsforslag, fordi dette i og for sig vilde være en ret ørkesløs Demonstration. Vi undlod det ikke, fordi vi i nogen Maade kunde føle os tilfredse med dette Punkt, men for ikke at volde, at de, der ansaa dette Punkt for saa værdifuldt — som vi nu ogsaa have hørt den ærede Ordfører sige, at det er —, ikke skulde faa vedtaget, hvad de ansaa for et saa stort Gode. Vi beklage, at dette høje Tings Flertal — jeg gaar ud fra, at det er Tilfældet — ikke har kunnet eller villet høre efter, hvad Andelsforeningernes Repræsentation i bestemte Udryk har krævet, nemlig at blive fritaget for denne Bogføringspligt. Vi havde haabet, at man havde kunnet imødekomme disse Krav, men vi tro, som sagt, ikke paa, at Flertallet vil gøre den Indrømmelse til Andelsforeningerne, og vi ville da vise den Tolerance overfor dem, som i Vedtagelsen af dette Forslag se et saa stort Gode for Erhvervslivet, hvad vi slet ikke gøre, at stemme for et Forslag, der, som jeg har nævnt, paa dette enkelte Punkt efter vor Formening gør Uret mod